

Vår referens:
Karolina Celinska
karolina.celinska@dhr.se

Stockholm
2016-06-21

Kulturdepartementet
100 33 Stockholm

**Remissvar avseende betänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5)
Ku2016/00088/D**

DHR är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Genom att skapa opinion och påverka de politiska besluten arbetar vi för ett öppet Sverige, där personer med nedsatt rörelseförmåga inte blir utestängda. En av utgångspunkterna i vårt arbete är FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är utifrån detta perspektiv som vi framför våra synpunkter på betänkandet.

Inledning

Att kunna ta del av och att vara en aktiv medborgare i en demokrati ser DHR som en grundläggande rättighet i ett demokratiskt land. Fundamentala förutsättningar för delaktighet för personer med nedsatt rörelseförmåga, är tillgänglighet och användbarhet och för vissa, även tillgång till individuella lösningar, så som exempelvis personlig assistans.

DHR anser att Sverige ännu har en lång väg att vandra innan personer med nedsatt rörelseförmåga med självklarhet kan vara delaktiga på lika villkor. Vi anser dock ändå att betänkandet gör en mycket bra ansats med många bra förslag till att förändra den demokratiska strukturen för att fler faktiskt ska kunna forma framtiden.

DHRs synpunkter på betänkandet

8.1 Överväganden och förslag om förtroendevaldas villkor

För personer med nedsatt rörelseförmåga är utredningens förslag mycket viktiga. Att anpassa förtroendeuppdraget och öppna upp för flexibla lösningar, är en av många viktiga faktorer i att öka delaktigheten för personer med nedsatt rörelseförmåga att vara förtroendevalda. De olika politiska nämnderna har även tydliga riktlinjer i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i artikel 29 om deltagande i det politiska och offentliga livet och ska ha strukturer för att applicera den.

15.7 Överväganden och förslag om delaktigheten och inflytandet för personer med funktionsnedsättning

DHR delar utredningens sammanfattande analys.

Tillgänglighet och användbarhet ska vara en självklarhet i en modern demokrati. Att undanröja hinder till den fysiska miljön och att motverka diskriminering pga. bristande tillgänglighet är absoluta hörnstenar för delaktighet i demokratin.

15.7.1 Demokratisk delaktighet ska utgöra ett mål i funktionshinderspolitiken

Att demokratisk delaktighet görs till eget mål i kommande funktionshinderstrategin är ett första steg för att försöka nå ökad delaktighet. Tidigare strategier för funktionshinderpolitiken har dock varit oerhört långsamma i att ge resultat. Dessa resultat har dessutom varit rätt blygsamma. DHR anser att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska bli svensk lag. Det skulle i högre utsträckning öka delaktigheten generellt för personer med nedsatt

rörelseförmåga och i förlängningen den demokratiska delaktigheten på ett mer effektivt sätt.

15.7.3 Rätt till stöd och särskild service vid genomförandet av politiska förtroendeuppdrag

DHR anser att detta är ett mycket viktigt och bra förslag som bör genomföras omgående.

Dock är det många personer med nedsatt rörelseförmåga som inte har stöd enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS utan istället har stöd av hemtjänst och/eller färdtjänst enligt Socialtjänstlagen, SoL eller Lag om färdtjänst, för att livssituationen ska fungera. Bägge dessa individuella stödformer har en styvmoderlig utformning med moraliserande utgångspunkter i hur vi personer med nedsatt rörelseförmåga ska leva våra liv. Kraftiga begränsningar gällande när, var och hur dessa insatser kan tillhandahållas, påverkar på ett orimligt sätt hur aktiv en person kan vara. Dessutom är skillnaderna enorma över hela landet då de regleras på kommunal nivå. Utredningens förslag om att inom ramen för en behovsbedömning kunna tillgodoräkna sig tid som är direkt kopplad till att kunna fullgöra ett uppdrag som förtroendevald inom kommun, landsting eller riksdagen, ska också appliceras på stödformer som ges enligt Socialtjänstlagen (2001:453) eller Lag (1997:736) om färdtjänst.

15.7.4 En utredning om behov av assistans i sekretessbelagda ärenden

DHR anser att detta är avgörande för om personer med nedsatt rörelseförmåga i behov av assistans ska kunna ha förtroendeuppdrag. Vi anser att en utredning som klargör sekretessfrågan ska genomföras omgående.

15.7.5 Tillgängliga lokaler för politiska möten

Att bristande tillgänglighet till politiska möteslokaler ännu är ett påtagligt hinder för demokratisk delaktighet anser DHR vara djupt beklämmande.

Att det år 2016 inte är åtgärdat är ur ett demokratiskt hänseende rent förkastligt. Regler om tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö har varit gällande sedan 70-

talet. Det finns på detta område inte några ursäkter. Att kommuner och landsting tillhandahåller tillgängliga lokaler för politiska möten, särskilt partigruppsmöten och nämndsammanträden ska inte vara en rekommendation utan ett absolut krav. DHR förutsätter att genomförande av detta förslag ges högsta prioritet, med aktiv uppföljning.

15.7.6 Ökad tillämpning av beslutsfattande på distans

DHR ställer sig bakom detta förslag. Dock får denna möjlighet inte användas som förevändning för att inte åtgärda bristande tillgänglighet. Beslutsfattande på distans ska ses som ett komplement och de tekniska plattformar som används för sådana beslut ska vara tillgängliga och användbara.

15.7.7 Funktionshindersråd bör finnas i alla kommuner och landsting

Först och främst anser DHR att detta inte ska vara en rekommendation utan ett krav. Funktionshindersråd ska finnas i alla kommuner och landsting.

Vidare anser vi att rådets reglemente bör utformas nationellt för att de ska fungera likvärdigt över hela landet. En ytterligare viktig aspekt är att dessa råd ges reella mandat, i många kommuner och landsting är de bara ett skenheligt alibi för att konstatera att dialog genomförts. Till sist är det mycket viktigt med politikernärvaro i råden. Allt för ofta delegeras närvaro till politiska tjänstemän och att de faktiska beslutsfattarna inte ens möter råden. DHR menar att ovanstående punkter tydligt måste framgå i ett reglemente.

Beslut om detta yttrande har tagits av förbundsordförande Rasmus Isaksson
Yttrandet har beretts av ombudsman Karolina Celinska.

DHR – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder

Rasmus Isaksson
förbundsordförande